A bírálóbizottság értékelése

Kálmán C. György értekezése elsősorban a kanonizáció és a magyar avantgárd területén járul hozzá érdemi eredményekkel az irodalomtudomány praxisában jelentkező elméleti kérdések jobb megértéséhez és artikulálásához. Azt vizsgálja, hogy az irodalomelmélet kérdésfeltevései milyen következményekkel járnak az irodalommal való professzionális foglalatoskodás gyakorlatai számára. Az értekezés terjedelmének nem jelentéktelen arányát fogalomhasználati fejtegetések teszik ki, ugyanakkor a fogalmak precíz meghatározása gyakran elmarad. Elmélet és gyakorlat viszonyát három vonatkozásban vizsgálja a dolgozat: az értelmezés, az irodalomtörténet-írás és a kánon fogalma állnak a mű gerincét alkotó fejezetek középpontjában. Ezeket a releváns kérdéseket Kálmán C. György leginkább az intézményes gyakorlatok felől közelíti meg. Ez a távlat viszont kizárja a szövegközeli tesztelést, annak vizsgálatát, hogy megtermékenyítette-e valamely elmélet egy-egy műalkotás értelmezéstörténetét abban az értelemben, hogy olyan meglátásokat dolgozott ki, amelyek az adott teoretikus keret nélkül nem fogalmazódhattak volna meg.

A kánonról szóló fejezet és a magyar avantgárdot vizsgáló esettanulmányszerű zárófejezet kivételével az értekezés kevés konkrét példával (korszakok, szerzők, műfajok, értelmezési hagyományok) él. Az argumentáció e hiányosságok mellett összességében meggyőző, néhol azonban egyoldalú (pl. a megértés, értelmezés és alkalmazás gadameri relációját, vagy az irodalomtörténet-írás, illetve az irodalomelmélet mibenlétét tekintve). Gyakoriak az önismétlések: a disszertáció több pontján egy-egy korábbi fejezetben már olvasott rész szó szerint ismétlődik.

A disszertáció kifejtettségi szintje ugyan nem teljesen egyenletes, összességében azonban következetesen és színvonalasan valósít meg egy olyan, széles körű tájékozottságon alapuló értekezői attitűdöt, amelynek egyik legfőbb erőssége a folyamatos, körültekintő önreflexióban ismerhető fel.